

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по здравеопазване и спорт
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за
програмна акредитация
на специалност от регулираните професии “Медицина”
в Медицинския университет в град София**

Уважаеми г-н Председател,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата на програмна акредитация на специалността от регулираните професии „Медицина” в Медицинския университет в град София.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 5, т. 2 от Закона за висшето образование, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на специалности от регулираните професии.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:.....	2
II.	КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА.....	3
1	Образователна дейност на висшето училище (Сфера на дейност)	3
2	[А]. Научноизследователска дейност на висшето училище (Сфера на дейност)	8
3	Управление на висшето училище (Сфера на дейност).....	11
4	Конкурентноспособност на висшето училище (адаптивност към средата) – (Сфера на дейност).....	12
III.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	15
IV.	ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ	16

I. Хронология на процедурата:

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 13/19.06.2014 г
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №. 4/28.01.2015 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	5-6 март 2015 г.
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКЗС	Протокол №15/24.04.2015 г.
5	Обсъждане и приемане доклада на ПК за изпращане до ВУ за становище	Протокол №18/15.05.2015 г
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада в АС	

Специалността от регулираните професии „Медицина” на ОКС „магистър” в Медицинския университет - София има програмна акредитация с обща оценка по критериите МНОГО ДОБРА, срок на валидност на акредитацията 6 години и капацитет **1800** студенти (Протокол № 21/3.07 2008 г.).

След процедура за изменение на капацитета на специалността, с решение на Акредитационния съвет капацитетът е определен на **2500** студенти (Протокол №17/3.10.2013 г.).

**Брой студенти по курс на обучение за 2014/2015 учебна година
Данни към 1 април 2015 година (последна актуализация - 28 април 2015 г.)**

	първи курс	втори курс	трети курс	четвърти курс	пети курс	магистратура - първа година	магистратура - втора година	магистратура - трета година	шести курс	дипломант (в срок)	дипломант (отчислен с право на дипломиране)
Медицина (проф. направление Медицина)	443	487	464	418	388	4	0	3	321	1	1

специалност	редовна форма	задочна форма	в т.ч. по първа специалност	от тях - с българско гражданство	от тях - чуждестранни граждани
Медицина	2530	0	2530	1362	1168

ПК по САНК е констатирала, че е изпълнена препоръка №2 и се изпълняват препоръки №1, №3 и №4 (Протокол №32/1.12.2011 г).

ПКЗС и ЕГ са констатирали, че направените препоръки са изпълнени в поставените срокове. Тяхното изпълнение е довело до подобряване на учебната база и качеството на преподаване.

II. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система

1. Образователна дейност (Сфера на дейност)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението на критериите на Сфера 1.

Критерий 1.1. Обучение на студентите се провежда според изискванията за ОКС “магистър“ и съгласно образователната мисия, цели и задачи на висшето училище

Медицинският университет-София има добре дефинирани мисия, цел и задачи: *съвременна, европейски ориентирана система на висше медицинско образование чрез внедряване на високи международни стандарти в програмите на обучение, научни изследвания във фундаменталните области на медицината, здравна дейност базирана на научните доказателства и каноните на добрата медицинска практика.* Университетът осъществява своята дейност на основание ЗВО и съответните нормативни документи.

За обучението на студентите от специалността “медицина” на ОКС “магистър” в МУ-София е изготвена и утвърдена учебна документация съгласно ЗВО (чл.39, ал.2), а именно *квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми и ежегоден учебен график.* Учебната документация е разработена в съответствие с националните нормативни документи, мисията и целите на МУ– София и вътрешните правилници и наредби на Университета.

Квалификационната характеристика е съобразена с Единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „медицина“ за ОКС „магистър“ и е хармонизирана с Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на Европа от 07.09.2005 г., относно признаването на професионалните квалификации като предпоставка за конвертабилност на дипломите, издадени от МУ-София. *Актуализирана е (Протокол на ФС №17/27.09.2013 г) в съответствие с новите методологии в преподаването, подготовката и правомощията на новозавършилите лекари.*

Учебният план включва 6-годишно обучение от 12 семестъра с **45** задължителни, **57** избираеми и **12** факултативни учебни дисциплини, **3** учебни практики по **15** работни дни и **335** календарни дни преддипломен клиничен стаж. *Подобен брой и разнообразие на избираемите дисциплини поставят под съмнение възможността за посещаемостта им от студентите.* През учебната 2013/202014 г са проведени **55** избираеми курса, което е по-малко от проведените курсове през миналите учебни години. Програмите са одобрени с

решение на ФС (Протокол №27/25.6.2014 г). Съотношението теория (**2175** часа): практика (**5735** часа) е **1:2,63**.

Параметрите на учебния план удовлетворяват изискванията на Директива 2005/36/ЕО за не по-малко от 5500 учебни часа за теоретична и практическа подготовка и *надхвърлят нормативите по ЕДИ за специалността с 270 часа*.

В МУ-София е утвърден Правилник за приложение на система за натрупване, регистрация и трансфер на кредитите за всички изучавани специалности. За целия период на следване кредитите се формират както следва: общо за предклиника и пропедевтика кредитите са 180,0 (от задължителни дисциплини 167,3 и от избираеми курсове – 12,7); общо от клиника и преддипломен стаж кредити са 238,6 (от задължителни дисциплини - 234,6 и от избираеми курсове -4,0) или общо **418,6 кредити**.

Учебните програми се актуализират от катедрите в съответствие с новостите в медицинската наука. Утвърждават се от Факултетния съвет (Последна актуализация - Протокол ФС №17/27.09.2013 г.).

От Учебния отдел се изработват **графиците за всеки семестър**, съобразно учебния план, брой на групите и базите за провеждане на лекции, упражнения и учебни практики.

За регламентиране на етапите за обсъждане и приемане на учебната документация на Медицинския факултет е изготвена **Инструкция за етапите на утвърждаване на учебната документация**.

Допълнителна учебна документация: книга за регистрация на студенти, главна книга, протоколи, книга за регистрация на дипломи; студентски книжки, лични карти, индивидуални картони, дневници за стажове, студентски досиета – традиционни и електронни. Дипломата за завършено висше образование по специалността “медицина” на ОКС “магистър” се издава с Европейско приложение към нея. *Допълнителната учебна документация е съобразена с Наредбата за държавните изисквания към документацията издавана от висшите училища*.

В МФ-София се прилага перманентна система за анализ и структуриране на учебната документация. Ръководството на МФ е потърсило съответствие с Европейските изисквания в образователната сфера чрез създаването на „**Каталог за общите и специфични цели и резултати от обучението по медицина**”, който дава подробна представа за промените и новостите в образователния процес и методологията на преподаване.

Административният контрол по състоянието на учебната документация се осъществява от Зам.-декана по учебната дейност, Учебния отдел и чрез функциониращата автоматизирана система за подържане на **електронни досиета на студентите („Информационна система студенти“)**. Тя осигурява справки и индивидуални документи в рамките на максимум два дни (когато се изисква подпис от декан и ректор), гарантира контрол върху дейността на инспекторите, поради персонално регистриране в системата на всички осъществени дейности. *Данните от системата се трансферират към информационната система на МОН “Админ Уни ” за текуща регистрация на студентското положение, както и за подаване към НОИ на ежесмесечна информация за здравето осигуряване на студентите и докторантите. Пълен контрол върху издаването на дипломите* е осигурен чрез лимитиран достъп само от една работна станция и от едно лице, без възможност за корекции и без достъп до интернет.

Мнението на студентите се търси чрез анонимно анкетиране и чрез участието им в ръководните органи на Университета и Факултета. *Отделът „Мониторинг и развитие на учебния процес”* провежда, анализира, съхранява анкетите със студентите и потребителите. ЕГ се е запознала с анкетата „Аз мога” за студенти и стажанти. Анкетите се попълват задължително в края на всеки семестър. Всички мнения на студентите се обобщават от Студентския съвет и се разглеждат на Декански съвет.

Оценка за съответствие по критерий 1.1.

Обучението на студентите е в пълно съответствие с изискванията за ОКС „магистър” за специалността от регулираните професии „медицина” и образователната мисия, цели и задачи на Университета.

Критерий 1.2 Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация.

Академичният състав към 24 февруари 2015 г. включва **897** преподаватели на ОТД, от които **293** *хабилитирани* (117 професори и 176 доценти) и **604** *нехабилитирани* (166 главни асистенти и 438 асистенти) (табл. 1). С образователната и научна степен „доктор” са **444**, а **45** са „доктор на науките”. Квалификацията на преподавателите в МФ е много добра. Всички *хабилитирани* лица, освен базовото висше медицинско образование и научните специалности, по които са *хабилитирани*, имат и допълнителни медицински специалности, получени по Наредбата на МЗ за СДО в системата на здравеопазването.

Съотношението *хабилитирани* преподаватели на ОТД/ *нехабилитирани* преподаватели на ОТД е **1:2,06** (293/604).

Таблица 1.

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
<i>хабилитирани</i>	214	216	297	301	293
<i>нехабилитирани</i>	642	640	619	618	604
общо	856	856	916	919	897
съотношение	1:3,0	1:2,96	1:2,08	1:2,05	1:2,06

За учебната 2014-2015 г. са назначени 116 хонорувани *нехабилитирани* преподаватели. През учебната 2012-2013 г. те са били 37.

Средната възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове е 56,61 години, а на нехабилитираните – 46,34 години (тенденция към подмладяване).

Лекционните курсове по всички учебни дисциплини се четат от хабилитирани преподаватели със съответната квалификация и специалност.

Оценка за съответствие по критерий 1.2.

Обучението на студентите е в пълно съответствие с Критерий 1.2.

1.3. За обучение на студентите е създадена, поддържа се и се развива материално-техническа и информационна база, специализирана за обучението на специалността от регулираните професии.

В Медицинския факултет има **45** самостоятелни катедри и клинични центрове, разположени в **11** университетски болници, с които ръководството на МУ е сключило договори за обучение на студенти по медицина. Обучението е осигурено с адекватна материално-техническа база, включваща сграден фонд, инструментално и лабораторно обзавеждане, компютри и офис-техника, осигурени финансови средства. Катедрите и клиничните центрове разполагат с достатъчен брой аудитории, учебни зали и кабинети, в които се провеждат лекциите, семинарите и учебните занятия. На територията на Университетските болници са разположени общо **25** големи аудитории и **238** по-малки учебни зали.

През аредитационния период основно са ремонтирани сградата на Предклиничния университетски център, Анатомичния блок и учебни зали. Обновени са залите на катедрите по пропедевтика на вътрешните болести, инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина, сърдечно-съдова хирургия. *Обособена е нова учебна зала на Клиничния център по нуклеарна медицина, лъчелечение и онкология и др. Вивариумът е напълно ремонтиран. Създаден е Експериментален център.*

Закупена е медицинска и друга апаратура от най-висок клас за нуждите на учебно – преподавателската и изследователска дейност на катедрите при Медицинския факултет. Базата на университетските болници е оборудвана със съвременната диагностична апаратура, ядрено-магнитния резонанс, ехографи, компютърна томография, литотриптери, гама-камери, анестезиологична апаратура, лабораторна техника други дава възможност за съвременно обучение и навременна и пълноценна диагностика на съвременно европейско ниво.

Залите за провеждане семинарни и практически занятия в предклиничните и клиничните катедри са с **обща площ 8297 м²** (съответно 2632 и 6295 м²) и **3972 работни места** (съответно 1073 и 2899 места) за аудиторна работа. **С 142 работните места разполагат 100 студенти.**

Общата лабораторна площ за изследователска дейност е 2643 м². Един преподавател на ОТД разполага **средно с 2,94 м² лабораторна площ за изследователска дейност.**

Университетските болници предоставят достатъчна леглова база, която създава възможности на всеки един от обучаваните в МФ да придобие практически умения и наблюдения, свързани с диагностиката, лечението, развитието на заболяванията и състоянието на лекуваните пациенти. Общо в **11** от университетските болници има **1304** болнични стаи с **3809** легла, **102** операционни, **198** специализирани кабинети и **234** поликлинични кабинети.

При модулната система на обучение, групи съставени средно от 50-60 студенти се обучават през съответния период в различните университетските клинични бази, което отнесено към броя на леглата условно означава, че **броят на леглата на един студент варира от 2.2 до 18.** Така, по време на своето обучение в съответните клиници, студентите имат възможност да видят разнообразна патология.

Информационното осигуряване се осъществява чрез съвременна Интернет мрежа, Библиотечния фонд и информационната система на МУ-София.

Централната медицинска библиотека (ЦБМ) е най-старата и богата с книжния си фонд (над 90 000 тома) медицинска библиотека у нас. Осигурява библиотечно и информационно обслужване, както и **дистанционен достъп** до своите електронни информационни източници (Science Direct, Scopus и др.) чрез използване на институционални и индивидуални пароли. В библиотеката е въведена **автоматизирана библиотечно-информационна система, покриваща целия процес.**

Обслужването на читателите е организирано в регистрация, научна и студентска читалня, заемна служба за студенти и компютърна зала, както и копиране на библиотечни документи.

От 2010 г. в ЦБМ се изгражда **репозиториум** на дигитални публикации (книги, статии, лекции, презентации и други научни и образователни материали). През 2012 г. започва дигитализация на първите, най-стари медицински издания от началото на 19 век в ЦБМ. За 2013 г. са дигитализирани и **достъпни през интернет 538 български медицински списания и 378 книги.** ЦБМ осигурява възможност за публикуване научни трудове в **12 периодичните издания на МУ-София.**

Библиотеката е асоцииран член към Фондация **“Национална академична библиотечно-информационна система” (НАБИС)** и участва със своя фонд в **Свободния каталог на НАБИС.**

МФ разполага с **738** компютърни системи, разпределени по предназначение в съответните катедри и клинични центрове. От тях **34** са предназначени за административната, управленската и финансово-икономическата дейности на отделните звена на Деканата на МФ.

В Предклиничния университетски център функционира целодневно **Студентска компютърна зала** с 13 терминала от мрежата на Факултета.

Пряк достъп до ИНТЕРНЕТ имат всички катедри.

Оценка за съответствие по критерий 1.3.

Обучението на студентите е в пълно съответствие с Критерий 1.3.

Критерий 1.4. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им.

В Медицинския факултет се използват съвременни методи на обучение за бързо и трайно усвояване на знанията и уменията на студентите. В преподаването се използват съвременни аудио-визуални и технически средства за онагледяване на преподаването и се

въвеждат се водещи световни методи в областта на преподаването на медицинските науки. Единствено в МФ-София е въведено **циклично обучение през IV и V курс**.

В МФ е изградена електронна система за оценка на учебния процес, която има за цел да се осъществи обратна връзка между студента и преподавателя. Анализират се и оценяват резултатите от прилаганите методи на преподаване и оценка на знанията на студентите в МФ е предмет на непрекъснато задълбочено проучване и усъвършенстване. В голяма степен за това допринасят провежданите анонимни анкети сред студентите. Анкетите са задължителни преди заверяването на всеки семестър.

Осигуряват се възможностите за мобилност на студентите чрез Асоциацията на студентите медици в България (АСМБ при МФ) и отдел „Международна интеграция и проектно финансиране“ (МИПФ) към Ректората на МУ-София.

Студенти от Медицинския факултет се обучават по международни учебни програми за обмен ERASMUS от 2001 година. В периода 2007-2015 година **91** студенти по медицина са се обучавали по тази програма за срок от 3 до 10 месеца в медицински университети или факултети в Австрия, Германия, Франция, Италия, Белгия, Гърция, Словакия, Полша, Турция, Латвия и Великобритания (**приложение табл. 1**).

В същия период в МФ-София са се обучавали общо **45** студенти от Германия (3), Италия (3), Франция (11), Испания (1), Полша (14), Румъния (1), Латвия (1), Словакия (3), Гърция (4), Македония (2) и Турция (2).

В Учебния отдел на МФ се съхраняват документи за проведено обучение и положените изпити на студентите по програма Еразъм.

Оценка за съответствие по критерий 1.4.

Обучението на студентите е в пълно съответствие с Критерий 1.4.

Критерий 1.5. Полагат се специални грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини.

Профилиращите дисциплини при обучението по специалността “медицина” в МУ-София са **5**: *Вътрешни болести, Хирургия, Акушерство и гинекология, Педиатрия и Хигиена, инфекциозни болести, епидемиология и социална медицина.*

Всички профилиращи дисциплини се водят от **67** хабилитирани преподаватели на ОТД, от които **28** професори и **39** доценти.

Профилиращите дисциплини са осигурени със собствени учебници и ръководства, издадени от авторски колективи на МФ-София. За всяка от профилиращите дисциплини има минимум по **2 собствени учебника**.

Оценка за съответствие по критерий 1.5.

Обучението на студентите е в пълно съответствие с Критерий 1.5.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера на дейност 1

Обучението по специалността от регулираните професии „Медицина“ в Медицинския факултет на Медицинския университет – София се осъществява по учебна документация, съобразена със Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността.

Обновяването на учебната документация е много добре организирано и е съобразено с измененията в нормативната база.

Академичният състав е с висока професионална квалификация. Хабилитираните лица на ПОТД осигуряват всички лекционните курсове, с което е изпълнено изискването на чл. 17, ал.2, т.2 от ЗВО и чл. 7, ал.4 и ал. 5 от ЕДИ. Всички профилиращи дисциплини се водят от преподаватели на ОТД и са осигурени със собствени учебници и учебни помагала.

Поддържа се и се развива съвременна високоспециализирана материално-техническа база. Медицинският факултет разполага със завидна болнична база.

Осигурена и осъществена е значителна мобилност на студентите.

2. Научноизследователска дейност (Сфера на дейност)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението на критериите на Сфера 2.

Критерий 2.1.А. В специалността се организира, поддържа и развива изследователска дейност на преподавателския състав

Научноизследователската дейност в МУ-София се координира от *Ведомствен съвет за медицинска наука* и от *Зам.-ректора* по научната дейност. *Финансирането* на научноизследователската дейност се осъществява преимуществено на *конкурсна основа*. Изследователската дейност на МФ е насочена към развитие на българската медицинска наука в съответствие със съвременните европейски и световни тенденции и приоритети и утвърждаване на МФ като Научноизследователски център на европейско ниво. Основните звена за развитие на научноизследователската дейност са катедрите и клиничните центрове на МФ, в които се провеждат:

- Научни изследвания, необходими за адекватното провеждане на другите основни дейности в съответните катедри - учебна и лечебна;
- Научни изследвания, подбрани чрез прилагане механизмите на свободна конкуренция и експертна оценка (конкурси), подчинени на национални и ведомствени здравни и научни приоритети и финансирани целево;
- Научни изследвания, провеждани от екипи на МФ чрез международно научно сътрудничество.

Изследователската проектна дейност включва ежегоден конкурс *„Грант – МУ-София“*, като сключените договори за последните 6 години са за над **200** научни теми. Провеждат се и *конкурсите „Млад изследовател“* за финансиране на научни проекти на докторанти, *„Стимулиране на научните изследвания в области с високи технологии“* и *„Изграждане на инфраструктура за научни изследвания“* (Съветът по медицинска наука към АС, класира кандидатстващите проекти по утвърдени критерии, като общата сума за финансирането на спечелилите субсидия се гласува на заседание на АС).

През акредитационния период са разработени **379 грантови проекти и 15 инфраструктурни проекти**.

За същия период са разработени **652 научни проекти в България; 110 проекти в чужбина**. През акредитационния период **762** преподаватели от МФ са взели участие в разработването на национални и международни проекти.

Ресурсното осигуряване на научната дейност се осъществява от международни програми, фонд „Научни изследвания“ към МОН, държавна субсидия на МУ-София и собствени приходи на Университета (**приложение табл. 2**).

През акредитационния период научната продукция на академичния състав е **внушителна** в количествен и в качествен аспект, а именно: **7064 научни публикации**, от които **2172** в чужбина; **1848** публикации в списания *с импакт фактор*; **36900 цитирания** (за миналия акредитационен период – **22000**), от които **33196 (89,96%)** в чужбина; **66** изобретения, патенти; **570** издадени учебници, ръководства и учебни помагала, включително и на електронен носител и **162** издадени монографии.

На **един** преподавател на ОТД в МФ се падат **7,88** научни публикации (за миналия акредитационен период - **6,66** научни публикации).

Относителният дял на научни публикации в чужбина спрямо общия брой публикации за периода е **31%** (2172:7064) (за миналия период е **23,1%**). Относителният дял на научни публикации с импакт фактор спрямо общия брой публикации за периода е **26%** (1848:7064).

Академичният състав на МФ-София *е участвал активно в научни форуми*. Участията в конгреси и конференции са **7914**, което представлява **8,80 участия на 1 преподавател** (за миналия акредитационен период са **6,75**).

Съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-София научноизследователската дейност има основна тежест при атестирането на преподавателите и при конкурсите за по-високи академични длъжности.

В Медицинския факултет са създадени много добри условия за разпространение на резултатите от научноизследователската дейност на академичния състав на факултета.

В ЦМБ се поддържа автоматизирана база-данни на българската медицинска литература с библиографски данни и резюмета на английски език и база-данни за публикациите на преподавателите в МУ-София, които са достъпни в Internet. МФ и ЦМБ имат свои web-страници, които се актуализират редовно. Повечето катедри са свързани в локална мрежа за обмен на информация, включително и научна. Достижение е създаването и поддържането на информационна web-базирана университетска система с динамична база-данни или т.нар. "МУС-портал", който създава условия за интензивен обмен на разнообразна учебна и научна информация не само в рамките на МФ и МУ-София, но и с други научноизследователски и преподавателски звена.

В отдела за научна медицинска информация към ЦМБ се издават **21** медицински периодични заглавия, вкл. изданието на МУ "Acta medica Bulgarica", 2 тома с оригинални публикации на учени от МУ и 17 реферативни бюлетени.

Членовете на академичния състав на МФ-София активно участват в работата на различните медицински дружества, изнасят лекции пред различни аудитории, участват в предавания и дискусии, излъчвани по радиостанции и телевизионни канали. В рамките на програмата Сократ/Еразмус **15** преподаватели на МУ-София са били поканени да четат лекции в университети във Франция, Белгия, Германия, Великобритания и други страни.

Оценка за съответствие по критерий 2.1.А

Научноизследователската дейност на преподавателите се поддържа и развива в пълно съответствие с Критерий 2.1. Отчита се значително нарастване на публикационната дейност и високо качество на научната продукция.

Критерий 2.2.А. В регулираната специалност се организира, поддържа и развива научноизследователска дейност на студенти и докторанти

В МУ-София ежегодно се провежда конкурс "Млад изследовател" за финансиране на научни проекти на докторанти. За последните 6 години **147 редовни докторанти** от специалността са получили финансиране от Университета, като следва:

Таблица 2.

Уч. г. бр.	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
	20	18	28	25	32	26

Общо в **29** катедри (8 предклинични и 21 клинични) функционират **студентски кръжоци**, в които участват около **21%** от общия брой студенти.

Международен научен и професионален обмен на студентите по медицина осъществява и Асоциацията на студентите медици в България (АСМБ) с две основни цели на дейност: Подобряване на квалификацията на студентите медици и Промоция на здравето и превенция на социално-значимите заболявания. **Професионалният обмен** е най-мощната програма на IFMSA, чрез която годишно повече от 7000 студенти от цял свят участват в едномесечни клинични стажове в университетски клиники на чуждестранни университети. В него са участвали **38** студенти-медици от МУ-София. **Научният обмен** с едномесечен стаж е с цел да даде на студентите по медицина от цял свят възможност да получат възможно най-добрата представа за медицинското обучение в над 30 държави. В него са участвали **40** студенти-медици от МУ-София.

За XIII път в София се провежда **International Congress of Medical Sciences, Sofia (ICMS)**, който е сред най-престижните студентски форуми за Централна и Югоизточна Европа с 6540 участници от 40 страни. В този форум с представяне на научни разработки са участвали **173** български студенти-медици.

Докторантите са участват активно в научноизследователската и публикационна дейност. **В екипите на около 25% от проектите и научните публикации са включени докторанти.** Резултатите от научните разработки, в които участват студенти и докторанти, ежегодно се публикуват в научната периодика. От 2009 г. редовните докторанти на

Медицински факултет получават до 2000 лв. ежегодно при одобрена план-сметка и положителна атестация за разработка на дисертационния си труд.

Резултатите от научните разработки, в които участват студенти и докторанти, ежегодно се публикуват в студентските издания – вестник “In vivo”, списание „Премедикус” и в научната периодика.

За периода 2009-2014 г. в МФ са зачислени **376** докторанти (за миналия период са **151** докторанти). Защитени са **241** дисертации за ОНС „доктор” (за миналия период са **119**) и **11** за „доктор на науките” (за миналия период са 37).

Оценка за съответствие по критерий 2.2.А

Научноизследователската дейност на студенти и докторанти се организира и развива в пълно съответствие с Критерий 2.2.А.

Критерий 2.3.А. Високо качество на публикациите на студентите и преподавателите

В Медицинския факултет–София се следват световните стандарти на научноизследователска дейност по отношение организация на конкурси, пълен достъп до информация за наличието и начина за участие в различни национални и международни проекти, разпространение на резултатите чрез научни публикации, изнасяне на доклади на научни форуми, провеждане на сесии, семинари и др.

За качеството на публикациите говори големият им брой публикувани в чужди издания (**2172**), от които **1848** са в списания с импакт фактор и **36900** цитирания, от които **33196 (89,96%)** в чужбина.

За стимулиране на професионалната и творческа активност на преподавателите в Медицинския факултет са учредени **ежегодни награди за значителни приноси в научната и преподавателската дейност** в следните области: *фундаментални науки* (на името на акад. Д. Ораховац), *хирургична дейност* (на името на проф. П.Стоянов) и *терапевтична дейност* (на името на проф. К. Чилов). Отделно се присъжда **ежегодна награда за значима научна дейност на млад** (до 35 години) **учен** и **студентска награда за научна дейност** (на името на проф. Асен Златаров).

В Университета се спазва българското законодателство и нормативната уредба по отношение на формирането и защитата на интелектуалната собственост. Това се осъществява от съответните вътрешни комисии и действащите договори за научни изследвания.

Оценка за съответствие по критерий 2.3.А

Поддържането на високо качество на публикациите на студенти и преподаватели е в пълно съответствие с Критерий 2.3.А. Отчита се голям брой публикации в чужди списания с висок IF, което е показател за качеството на публикациите.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера на дейност 2

През акредитационния период устойчиво се повишава активността на преподаватели, студенти и докторанти в научноизследователската дейност. Разширява се участието им в проектна дейност. Научната продукция на академичния състав е значителна в количествен и качествен аспект.

3. Управление на образователния процес (Сфера на дейност)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението на критериите на Сфера 3.

Критерий 3.1. Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност

В Медицинския факултет има *система за оценяване и поддържане на качеството на учебния процес* и свързаната с него преподавателска дейност. Има постоянно действаща *Комисия по качество на обучението*. Дейността на Комисията през отчетния период е разнообразна и насочена към подобряване качеството на цялостния образователен и научноизследователски процес. Качеството на учебния процес се обсъжда в Комисията, на

заседания на Деканския и Факултетния съвет. Протоколите се публикуват в интернет страницата на Медицинския факултет.

Провеждат се системни анкетни проучвания сред студентите във всички курсове (след приключване на обучението по съответните дисциплини), отнасящи се до качеството на учебния процес и дейността на основни административни звена. Данните за мнения и оценки на студентите се обобщават и обсъждат в съответните структурни звена.

Резултатите от анкетите се анализират на катедрено и на факултетско ниво, обсъждат се от Факултетен съвет и се набелязват мерки за удовлетворяване изискванията на студентите, свързани с подобряване на качеството на учебния процес. Резултатите се анализират в доклади към Декана и намират отражение и в отчетните годишни доклади на декана.

В МФ е реализираната първа за страната *електронна анкетна социална мрежа* – българска и английска версия, която създава реални и съвременни условия *за комуникация и обратна връзка* между студентите и ръководството на МФ. В анкетната система всеки студент и потребител има собствен профил, където може да оцени съответната дисциплина и учебните форми, които е посетил. Всеки студент има възможност да запази своето потребителско име след успешно дипломиране и да поддържа постоянен контакт с учебното заведение

Оценка за съответствие по критерий 3.1

Организацията за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност е в пълно съответствие с Критерий 3.1.

Критерий 3.2. Има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти

Проследяването на реализацията на възпитаниците на Медицинския факултет-София е с дългогодишни традиции. Към ректората е създаден *Център за кариерно развитие*, който е медиатор между работодатели и завършилите лекари.

Медицинският факултет поддържа дълготрайни контакти с всички университетски и големите болници в страната, звената на спешна медицинска помощ. Асоциацията на семейните лекари в България, представителства на международни фармацевтични компании. Периодично се провеждат срещи с ръководства на големи лечебни заведения и завършващите студенти, на които се обсъждат и предлагат възможности за професионална реализация в страната. С цел подпомагане реализацията на младите лекари през м. октомври 2011 г. е организирана среща с работодателите „*Младият лекар – накъде?*”.

Информация за реализацията в чужбина на възпитаниците на МФ се събира чрез исканията от чуждестранни организации за верификация на медицинското им образование, във връзка с кандидатстване и започване на работа в съответните държави.

През периода специалност „медицина” в Медицинския факултет-София са завършили **1408** студенти, от които **1017** българи и **391** чужденци. Чрез анкети се проучва мнението на работодателите от подготовката на завършилите лекари.

Оценка за съответствие по критерий 3.2

Изградената организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти е в пълно съответствие с Критерий 3.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера на дейност 3

В Медицинския факултет на МУ-София има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност. Анкетират се редовно студентите за качеството на обучението и резултатите се анализират и огласяват. Реализираната първа за страната електронна анкетна социална мрежа (българска и английска версия) създава реални и съвременни условия за комуникация и обратна връзка между студентите, завършилите и ръководството на

МФ. Проследяването на реализацията на завършилите студенти е много добре организирано. Поддържа се активна връзка с потребителите на кадри.

4. Конкуренетноспособност на обучението в специалността (Сфера на дейност)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението на критериите на Сфера 4.

Критерий 4.1. Новаторски практики в обучението

Медицинският факултет–София е най-старата, най-голямата и най-авторитетна академична организация за подготовка на медицински специалисти за нуждите на медицинската наука и здравеопазването в Република България. Базите за обучение на студентите са най-големите, най-съвременни и иновативно оборудвани **11 университетски болници**, някои от които са емблематични за страната “Александровска”, “Света Екатерина”, “Царица Йоанна - ИСУЛ”, “Майчин дом” и др. Факултетът провежда обучение, съпоставимо с високите международни стандарти за академично ниво на студентските, докторантските и следдипломни програми за обучение. Студентите, завършващи обучението си в МФ – София са подготвени за работа в силно конкурентна среда, с развити толерантност, умения за работа в екип, отговорност, автономност, способност свободно да преценяват и вземат решения..

В МФ – София е изработен каталог, включващ **образователните цели и резултати от обучението по медицина**. (Каталогът е приет на заседание на Факултетния съвет на Медицински факултет от 27.09.2013 г).

В наблюдавания период в катедрите **са въведени редица новости в преподаването и формирането на клинични умения** на студентите в МФ.

Провеждането на образователния процес е **обезпечено със съвременна учебна материално-техническа база и използването на най-актуалните литературни източници**. Чрез Интернет-страницата на МФ е осигурен **достъп до най-големите световни и европейски научноизследователски бази данни**, лицензирани от Министерството на образованието и науката. Осигурен е и **достъп до ResearchGate – социална мрежа за учени и изследователи от целия свят**. В ResearchGate има над четвърт милион активни потребители, които качват свои научни трудове на страницата, създават групи, водят дискусии и т.н. На страницата се обявяват интернационални работни места във сферата на науката, проекти и програми за докторанти.

Организира се и се провежда и следдипломно обучение на медицинските специалисти, както за придобиване на специалност, така и за повишаване на квалификацията.

Реализира се **мобилност на преподаватели и студенти с образователна цел**. Разнообразяват се и се усъвършенстват формите и методите на обучение.

Широко е въведена **компютърната и мултимедийна техника** в лекционните аудитории и залите за семинарни и практически занятия.

Създават се условия за **непрекъснато развитие и усъвършенстване на преподавателите и изявените студенти** в научноизследователската област.

МФ се утвърждава системно като Научноизследователски център на национално и Европейско ниво. Стимулира се, подкрепя се и се осигурява на академичната общност **участие в конкурси за специализации и научноизследователски проекти**, финансирани регламентирано от различни институции у нас и в чужбина.

Клиничните центрове използват съвременни методи на обучение чрез масово въвеждане на **компютърна техника за оценка чрез тестове, мултимедийни презентации, използване на фантоми, сбирки от препарати и др.**

Учебният отдел периодично събира информация от катедрите за новости и съвременни методи на преподаване. Съдържанието на учебният материал в лекциите и практическите занятия непрекъснато се актуализира. Всяка дисциплина разполага със **собствени издадени учебници и ръководства** за практически занятия. Задължителното обучение се обогатява и чрез предлаганите на студентите **избираеми и факултативни курсове по всички дисциплини**. В МФ учебното съдържание се обновява в съответствие със

съвременните постижения на медицинската наука и практика чрез ежегодно актуализиране на учебните програми

През акредитационния период академичният състав на МФ е реализирал 4892 публикации в български реферирани списания, 2172 публикации в чуждестранни реферирани списания, 162 монографии, 7914 представени доклади на конференции в 119 страната и чужбина. В отчетния период **268** национални и/или международни научни награди са получили преподавателите и групите от МФ.

Оценка за съответствие по критерий 4.1. *МФ-София въвежда новаторски практики и иновативни форми на преподаване, което е в пълно съответствие с Критерий 4.1.*

Критерий 4.2. Познание на конкурентната среда на обучението по специалността от регулираните професии.

Медицинският факултет-София формира своя адекватна образователна политика на базата на ежегоден анализ на данни за интереса към специалността. Създадена е *организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти*. Ежегодно в кандидат-студентската кампания се събират данни за интереса към специалността „медицина“. Интересът към специалността е висок. В кандидатстудентските изпити **за едно място в годините се конкурират по 5-7 кандидати**. Новозавършилите студенти по медицина **се реализират безпроблемно** в страната и редица страни в Европа и други континенти. Разширява се географията на страните, от които са приети студенти – Китай, Япония, Казахстан, Йордания, САЩ и др.

Медицинският факултет ежегодно организира и провежда срещи на завършващите студенти и докторанти, на които се представят различните възможности за тяхната реализация като специалисти. В срещите участват представители на водещи работодатели в професионалната област. Представят се възможностите за продължаване на обучението на младите лекари за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

Системно се изучават състоянието и тенденциите на пазара на труда като се поддържат редовни контакти със здравните заведения в региона и страната. Медицинският университет – София е първият, който изгражда Център за кариерно развитие за преодоляване на бариерите в комуникацията между академичните среди, студентите и бизнеса. Една от основните му функции е ефективното партниране на работодателите чрез подпомагане в процесите на подбор на студентите за стажантски позиции и работни места. В Центъра за кариерно развитие към настоящия момент има регистрирани **223** студенти и дипломанти от Медицински факултет.

За улеснение на студентите и дипломантите на МУ-София през 2014 година е разработена *Интегрирана информационна система за регистрация и кандидатстване Online, която включва: форма за регистрация; езиков и трудов опит; предпочитания на кандидата; желани услуги от кандидата; желани сфери на реализация; предпочитани длъжности; предпочитани условия на труд; предпочитано работно време; предпочитан размер на заплата и други.*

Анкетата с завършващите лекари през октомври **2010** г. показва, че **84 %** от тях считат, че ще се реализират по-добре в чужбина, отколкото в България. През **2011** г. този процент вече е **99,77%**. През 2015 г **73%** от завършилите считат, че могат да се реализират по-добре в чужбина, а **27%** виждат бъдещето си развитие в България.

Оценка за съответствие по критерий 4.2.

Университетът формира своята образователна политика в условията на конкурентна среда, което е в пълно съответствие с критерий 4.2. Системно се изучават състоянието и тенденциите на пазара на труда. На базата на данни от Кариерния център ежегодно се анализира реализацията на завършилите студенти.

Критерий 4.3. Национални и международни позиции и възможности на ВУ

Професионалната квалификация на академичния състав на Медицинския университет-София е предпоставка за завоюване на активни национални и международни позиции в областта на медицинската наука, образование и здравеопазната практика.

Медицинският факултет е пълноправен член на 5 международни организации, чиято основна цел е развитие на медицинското образование: Association for Medical Education in Europe, Association for the Study of Medical Education, Association of the Medical Schools in Europe, International Association of Medical Science Educators, Alliance for Continued Medical Education. 125

Над **300 преподаватели** са чели лекции в университети в България, Франция, Белгия, Германия, Великобритания и др.

Изтъкнати специалисти от Медицински факултет гостуват като **консултанти и оператори** в болниците в страната и в чужбина.

Дейността на МФ за **насърчаване на студентската мобилност** е довела до значително нарастване на броя на студенти, докторанти и преподаватели, които са обучавани по програми за обмен в различни европейски страни, както и този на чуждите студенти избрали да проведат обучение по обменни програми в МФ-София. По програмите за научен и професионален обмен на студенти по медицина и докторанти общо **над 400 студенти и докторанти на МФ– София** са пътували на едномесечен стаж в чужди страни по линията на Асоциация на студентите-медици в България (АСМБ) или са посетили научни форуми. За същия период в МФ са посрещнати **над 277 чуждестранни студенти**, които са провели едномесечен стаж в клиниките и научните лаборатории към МФ.

Значителен е броят на **студенти от МФ, обучавали се по програма „Еразъм“ в европейски университети през периода 2010-2015 г.** За периода **91** студенти от МУ-София са се възползвали от възможността да се обучават от 3 до 10 месеца в 16 медицински университета в Европа (**приложение табл. 1**).

Чуждестранни студенти, обучавали се по програма „Еразъм“ за същия период в Медицински факултет на МУ-София са **45** студенти от Германия, Италия, Полша, Румъния, Франция, Латвия, Словакия.

Чрез своя академичен състав МФ осигурява експертна, консултантска и научно-приложна дейност, обслужваща различни сфери на бизнеса и осигуряваща високоспециализирани медицински кадри в областта на здравеопазването.

Впечатляващ е броят членовете на академичния състав, които са били или в момента са национални консултанти - **41**. Друга голяма част са републикански консултанти

Различни колективи от факултета участват в провеждане на клинични изпитвания, скринингови изследвания, функционална диагностика на социално-значими заболявания, извършват експертна и консултантска дейност. Изграждат се стратегически партньорства, осигуряващи разработване, обмен и прилагане на иновативни практики, както на регионално така и на национално и международно ниво.

Оценка за съответствие по критерий 4.3.

В МУ-София е създадена организация за сътрудничество с други висши училища на национално и международно ниво, което е в пълно съответствие с Критерий 4.3. Академичният състав МФ осигурява високоспециализирани дейност в областта на здравеопазването и експертна, консултантска и научна дейност за нуждите на бизнеса и страната.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера на дейност 4

МФ–София провежда политика за въвеждане на новаторски практики в преподаването. Системно се изучават състоянието и тенденциите на пазара на труда и се анализира конкурентната среда. Създаденият Център за кариерно развитие подпомага тази дейност. Реализирана е международна мобилност на голям брой студенти, докторанти и преподаватели.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Медицина” на ОКС „магистър” в Медицинския факултет на Медицински университет - София се осъществява съгласно Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността.

Академичният състав е с висока професионална квалификация. Всички лекционни курсове се водят от хабилитирани преподаватели. Спазени са изискванията на чл. 17, ал. 2, т. 2 от ЗВО и на чл. 7, ал. 4 и ал. 5 от ЕДИ. Всички профилиращи дисциплини се водят от преподаватели на ОТД и са осигурени със собствени учебници.

Създадена е, поддържа се и се развива съвременна високоспециализирана материално-техническа база. Висшето училище разполага с много богата болнична база. Компютърната и информационната база е в съответствие със спецификата на МФ и съвременните изисквания.

Изградени са организационни структури, координиращи и контролиращи научноизследователската дейност. Научната продукция на академичния състав с активното участие на докторанти и студенти е значителна по количество и значима по качество, достойно оценена от световната научна общност.

В Медицинския факултет има действаща Система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучението.

Центърът за кариерно развитие е с много добра организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението си лекари.

В обучението се използват новаторски практики и съвременни методи и форми. Поддържат се информационни масиви за световните постижения по медицина.

Конкурентоспособността на Университета в регионален и европейски мащаб позволява много добра реализация на студенти и докторанти.

МОТИВИРАНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КАПАЦИТЕТ

Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване ПКЗС предлага капацитетът за обучение по специалността от регулираните професии “медицина” в Медицинския университет–София да бъде увеличен от 2500 на 2950 студенти.

IV. Проект на препоръки

1. Да се намали броят на избираемите дисциплини.

Срок: м. октомври 2015 г

проф. д-р Цветана Кътова, дмн
/ председател на ПКЗС /

Приложения

Брой студенти по медицина, обучавали се по програмата „Еразъм” в европейски университети през учебните 2007/2008 – 2014/2015 година

Таблица 1.

държава	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	ОБЩО
Австрия	-	-	-	2	2	-	-	-	4
Белгия	1	-	-	1	1	-	-	1	4
Германия	2	3	3	4	2	3	3	3	23
Италия	2	3	1	2	2	1	2	2	15
Полша	-	1	2	2	1	2	1	3	12
Франция	3	4	3	3	3	2	2	-	20
Гърция	2	2	-	-	-	-	1	-	5
Словакия	-	-	1	-	-	-	-	1	2
Турция	-	-	-	-	-	1	2	-	3
Латвия	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Великобритания	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ОБЩО	10	13	10	14	11	9	11	13	91

**Научни проекти, финансирани от МУ-София и фонд „Научни изследвания”
за периода 2009-2014 година**

Таблица 2.

Научни проекти	2009 г		2010 г		2011 г		2012 г		2013 г		2014 г	
	бр.	сума	бр.	сума	бр.	сума	бр.	сума	бр.	сума	бр.	сума
финансирани от МУ в т.ч. „Млад изследовател”			36	361292	43	355217	45	379419	60	323996	51	306525
			18	191817	29	143800	25	121316	32	128853	24	113587
финансирани от фонд „Научни изследвания” в т.ч. ДУНК	27	2181577	15	962500	12	394699	8	532500	2	17709	6	680627
ОБЩО	27	2181577	70	2815609	84	4580937	78	1033235	94	470558	81	4100739